

Alkotmánybíróság
részére

Egri Járásbíróság útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 00 7 2 7 - 0 / 2021	
Érkezett: 2021 MAREC 30.	
Példány: 1	Kézfőiroda:
Melléklet: 3 db.	2x

Elektronikusan aláírta:

Dr. Morvai Attila

Szignó

EGRI JÁRÁSBÍRÓSÁG	6.
Érkezett: elektronikusan, postán, faxon, gyűjtőládán	
2021 JAN 04.	
Példány:	Melléklet:
Ügyiratszám: 109-1/2015	4

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

[redacted] a Morvai és Társa Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd:

dr. Morvai Attila, [redacted]

[redacted] csatolt meghatalmazással igazolt – jogi képviselőm útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg az Egri Járásbíróság 12.B.22/2015/84. számú és az Egri Törvényszék 2.Bf.102/2018/44. számú ítéleteinek alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az Egri Járási Ügyészség B.4733/2014/4-I. szám alatti vádiratával emelt vádat ellenem a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban régi Btk.) 310. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdése szerint minősülő folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette, valamint 5 rb., a régi Btk. 276. §-ába ütköző és aszerint minősülő folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége bűncselekmények elkövetése miatt.

Az ügyben elsőfokon eljáró Egri Járásbíróság a 2017. november 20. napján kihirdetett, 12.B.22/2015/84. számú ítéletével bűnösnek mondott ki – a vádirattal egyezően – a régi Btk. 310. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdése szerint minősülő folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette, valamint 5 rb., a régi Btk. 276. §-ába ütköző és aszerint minősülő folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége bűncselekmények elkövetése miatt. Ezért 8 hónap – végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztésre, valamint 400.000.-Ft pénzmellékbüntetésre ítélték.

Az elsőfokú bíróság döntése ellen védőmmel fellebbezést jelentettünk be.

Az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2020. szeptember 22. napján kihirdetett, 2.Bf.102/2018/44. számú ítéletével az Egri Járásbíróság ítéletét bűnösségem megállapítása és az alapján a velem szemben kiszabott büntetések vonatkozásában is helybenhagyta.

Az Egri Törvényszék ítéletének [26] pontjában az alábbiakat fogalmazta meg:

„A másodfokú bíróság elutasította az I. rendű vádlott védőjének a lehallgatási anyagok eredetben történő beszerzésére tett indítványát. Egyrészt a már fenti hivatkozott nyomozási bírói határozat is csak a kivonatok felhasználhatóságáról döntött, másrészt a kivonatolt beszélgetések leírtakon túli, teljes terjedelemben történő megismerését semmi nem indokolja, így az sem, hogy voltak olyan részei a beszélgetésnek, amit azért nem sikerült az azt lejegyzőnek leírnia, mert nem volt érthető, kivehető ami elhangzott. Tíz év elteltével az érintett és az ügyben megszólalni hajlandó vádlottak is csak találgatni tudnának az érthetetlen beszélgetés tartalmát érintően. Egyébiránt a kivonatolt és rendelkezésre álló beszélgetések – az érthetetlen részek ismerete nélkül is – visszaadják a beszélgetés tartalmát, azok értékelésére alkalmasak.”

Az Egri Törvényszék ítéletének [29] pontja pedig a következőket tartalmazza:

„Azt, hogy a vádlottak elkövették a terhükre rótt bűncselekményt elsősorban a titkos információgyűjtés során beszerzett adatok, illetve azok ismeretében az elsőfokú bíróság által felsorakoztatott és értékelt egyéb bizonyítékok együttesen minden kétséget kizáróan alátámasztották.”

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A büntetőeljárás során az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata – ítélete – nem emelkedett jogerőre, mivel azzal szemben fellebbezést jelentettünk be felmentés érdekében.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 458. § (2) bekezdés a) pontja értelmében „A másodfokú bíróság ügydöntő határozata azon a napon emelkedik jogerőre, amikor azt meghozták, feltéve, hogy harmadfokú bírósági eljárásnak nincs helye”.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 615. § (1) bekezdése szerint „A másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén”.

Az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság döntésével szemben – tekintve, hogy az nem ellentétes az elsőfokon eljáró Egri Járásbíróság döntésével – a fellebbezés lehetősége a fentiekben hivatkozott rendelkezés alapján kizárt, amely alapján az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság döntése jogerős, azzal szemben jogorvoslatnak nincs helye.

Az ügyben felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt nincs folyamatban, továbbá perújítás sem lett kezdeményezve.

Előbbieken alapján az alkotmányjogi panasz feltételeként teljesül az Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően, hogy a jogorvoslati lehetőségeket kimerítettem, mivel a jogorvoslati lehetőség kimerítésének kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizsgálatra vagy perújításra mint rendkívüli jogorvoslatokra, azonban azokat nem is kezdeményeztem.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság jogerős, írásba foglalt postai úton megküldött ítéletét 2020. november 30. napján vettem kézhez, a büntetőeljárásban meghatalmazott védőm 2020. december 7. napján vette kézhez az írásba foglalt, jogerős ítéletet.

Az írásba foglalt, jogerős ítélet közlésétől számított az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti 60 napos határidő a közlés időpontjaiból következően megtartásra került, mivel az alkotmányjogi panasz benyújtásának ideje 2020. december ...

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntések érintik a jogaimat és érdekeimet, mivel a velem mint terhelttel szemben lefolytatott büntetőeljárás eredményeként mindkét ítélet megállapította a bűnösségemet, továbbá a bűnösségem megállapítása alapján velem szemben büntetéseket szabtak ki.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) harmadik része szabályozza a büntetőeljárásban részt vevő személyeket. A Be. 37. §-a meghatározza, hogy kik ezek a személyek, a Be. 38. § (1) bekezdése pontosan meghatározza a terhelt fogalmát, amely szerint „A terhelt az, akivel szemben büntetőeljárást folytatnak”.

Az Abtv. 27. § (2) bekezdése szerint „Jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt”.

Fentiekből következően a bírói döntésekkel kapcsolatos érintettségem teljes mértékben megalapozott.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntéseket érdemben befolyásolta, vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

e1) Az állított alapjogsérelem a bírói döntéseket érdemben befolyásolta

e1a) A büntetőeljárások során a büntető bíróságok a bírósági szakban a bizonyítási eljárás befejezését követően érdemben döntenek az ügyről, amelynek során megállapítják a terhelt büntetőjogi felelősségét (bűnösségét) vagy felmentik a terheltet az ellenük emelt vádak alól. Abban az esetben, ha a bíróságok megállapítják a terhelt büntetőjogi felelősségét (bűnösségét), akkor a bíróságoknak kötelező rendelkezniük a jogkövetkezményekről. A jogkövetkezményekről (szankciókról) való rendelkezés többféle lehet. A büntető bíróságok büntetést szabnak ki vagy intézkedést alkalmaznak bűnösség megállapítása esetén. Előbbiekből következően a büntető ítélezésben a büntetőjogi jogkövetkezmény meghatározása az eljárás immanens része, a büntetőjogi jogkövetkezmény meghatározása tehát bírói döntés.

Jelen esetben a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés volt az egyik alkalmazott hátrányos jogkövetkezmény (szankció), mint büntetés, amely a bírói döntések részét képezte.

A régi Btk.-ban – de egyébként a hatályos 2012. évi C. törvényben is – számos olyan büntetés-kiszabás körében lévő jogintézmény/jogkövetkezmény/szankció, de egyben kedvezmény is van, amelynek alkalmazása a bíróság mérlegelésén alapul, azok alkalmazására nincsen konkrétan meghatározott eljárásrend vagy norma. A régi Btk. 104. § (1) bekezdésében foglalt előzetes bírósági mentesítés, mint opcionális kedvezmény a terhelt számára is ilyen.

Jelen esetben a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabásával a bíróságnak megnyílt a törvényi lehetősége arra, hogy előzetes bírósági mentesítésben részesítsen, azonban ezt nem tette. Megjegyzem, bírói döntésként kell értékelni azt is, hogy a bíróság a régi Btk. – de a hatályos Btk. – azon kedvezményes szabályai közül, melyet a törvény erejénél

fogva alkalmazhatna, azonban azt mégsem alkalmazza annak ellenére, hogy törvényi lehetősége lenne rá. Ez a jelenség olyan negatív bírói döntésnek értékelendő, amely alapján a bíróság a terheltet valamilyen törvényi kedvezményes lehetőségéből kizárja.

Jelen esetben az, hogy sem az első-, sem a másodfokú bíróság ítéletében nem foglalkozott az előzetes bírósági mentesítés lehetőségével úgy befolyásolta érdemben a bírósági döntéseket, hogy az előzetes bírósági mentesítés szabályai a büntetéskiszabás során nem kerültek figyelembevételre. Ha a bíróságok pedig nem értékelik a büntetéskiszabás körében az előzetes bírósági mentesítésnek a lehetőségét, akkor azokat a büntetéskiszabás során figyelembe sem veszik, ami pedig érdemben befolyásolja a bírósági döntéseket tartalmukban. A büntetéskiszabás során figyelembe nem vett tények, törvényi lehetőségek a bírói döntést tehát azért befolyásolják érdemben, mivel az derül ki abból, hogy a bíróság a döntés meghozatala során nem értékelte, elmulasztotta értékelni azokat, amelyek ezáltal nem is kerülhetnek kifejezésre a bírósági döntésben.

Az Alkotmánybíróság a **8/2015. (IV. 17.) AB határozatában** rámutatott, hogy „Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 104. § (1) bekezdése és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 102. § (1) bekezdése alkalmazásakor az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról az ítéletben rendelkezzen.”

Egyébként az Alkotmánybíróság 2/2017. (II. 10.) AB határozatában foglaltak sem érvényesültek a büntetés kiszabása során, a bíróságok az abban foglaltakat is elmulasztották értékelni.

e1b)

Fentiekből következően és 2.b) pontban részletesen kifejtett indokolás alapján megállapítható, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogom a hivatkozott bírósági döntésekben megsértésre került, amely alapjogsérelmem a bírósági döntéseket érdemben befolyásolta. A bírói döntések alapjogsérelem általi érdemben befolyásoltsága már csak azért is megállapítható, mivel a bíróság ítéletében (Egri Törvényszék ítéletének [29] pontja) hivatkozik arra, hogy ítéletét elsősorban a titkos információgyűjtés során szerzett adatokra alapozza. Az alkotmányjogi panasz részletes indokolásából – de egyébként a hivatkozott ítéletből is – kitűnik, hogy a titkos információgyűjtés hanganyaga soha nem lett beszerezve a bírósági eljárásban, tehát a bíróság és az eljárásban részt vevő felek – így a vádlottak – soha nem ismerhették meg, hogy mit tartalmaz a titkos információgyűjtés hanganyaga, a bíróságok kizárólag annak leiratára alapították a döntésüket. Az alapjogsérelem megállapítása esetén egyenesen következik, hogy a bírósági döntéseket érdemben befolyásolta az alapjogsérelem, mivel annak szerepe volt a bűnösség megállapításában, amely a büntetőeljárások fő kérdése. Itt hangsúlyozom és előre bocsátom, hogy nem a bizonyítékok értékelését és mérlegelését támadom, hanem azt az eljárási körülményt, amely jelentősen meghatározta azt, hogy a bűnösség kérdésében milyen döntést hoz a bíróság. Erre a panasz részletes indokolásában még kitérek.

e2) A felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

e2a) Az Alkotmánybíróság a **8/2015. (IV. 17.) AB határozatában** rámutatott, hogy „Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 104. § (1) bekezdése és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 102. § (1)

bekezdése alkalmazásakor az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról az ítéletben rendelkezzen.”

A kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségét mutatja, hogy az Alkotmánybíróság korábban határozatában már foglalkozott a kérdéssel, és a határozatában a bíróságok számára alkotmányos kötelezettséget keletkeztetett azáltal, hogy kötelezővé tette számukra az előzetes bírósági mentesítés vizsgálatát a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés esetén.

Egyébként az Alkotmánybíróság 2/2017. (II. 10.) AB határozatában foglaltak sem érvényesültek a büntetés kiszabása során, a bíróságok az abban foglaltakat is elmulasztották értékelni.

e2b) Az Alkotmánybíróság **a 6/1998. (III. 11.) AB határozat**ban részletesen foglalkozott az Alkotmányban foglalt tisztességes eljárásból való jog büntetőeljárásokban betöltött funkciójával és annak részjogosítványával, mely határozatában az Alkotmánybíróság lefektette a tisztességes eljárásból való jog alapvető fontosságú elveit.

Az Alkotmánybíróság ezen határozatában a tisztességes eljárásból való jog keretében foglalkozott a fegyverek egyenlőségének elvének, valamint a tisztességes eljárásból való jogon túlmutatóan a védelemhez és védekezéshez való jognak, mint önálló alkotmányos alapjognak a tartalmával. Az Alkotmánybíróság határozata alátámasztja, hogy a tisztességes eljárásból való jog és annak részjogosítványai, továbbá a védelemhez való jog kiemelkedően fontos alkotmányos kérdések, melyek jelen ügy lényegét is áthatják.

A hivatkozott alkotmányos kérdések kiemelkedő jelentőségűek, mivel a tisztességes eljárásból való jog és a védelemhez, védekezéshez való jog átítatják a büntetőeljárás egészét, amelyek ha csorbát szenvednek az eljárások során, akkor kiüresedik a büntetőeljárások lényege, amely által az alkotmányos biztosítékok üres rendelkezésekké válnak a jogrendszerben.

Az e1) és az e2) pontokban összefoglaltaknak megfelelően megfelel mindkét az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági kritériumnak, melyek szerint állított alapjogsérelemnek a bírói döntéseket érdemben kell befolyásolnia, vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntések az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében** foglaltakat, amely szerint „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el”, valamint az **Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében** foglaltakat, amely szerint „A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez.” sértik.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntések alaptörvény-ellenességének indokolása

b1) Az Egri Járásbíróság ítélete 20-23. oldalai között foglalkozik a büntetés kiszabási kérdésekkel. Az Egri Járásbíróság ítéletének 21. oldalán a 7-12. bekezdésekben található a

velem szemben kiszabott büntetések neme, továbbá a büntetések kiszabásának indokolása, beleértve a büntetés kiszabásával kapcsolatos szempontokat.

Az Egri Törvényszék ítélete a 19. oldalán a [77] pontban foglalkozik a büntetés kiszabási kérdésekkel, melyben gyakorlatilag az Egri Járásbíróság ítéletének büntetés kiszabás körében tett megállapításait fogadja el.

Az Egri Járásbíróság és az Egri Törvényszék ítélete sem vizsgálja azonban a büntetés kiszabás körében az előzetes bírósági mentesítésnek a lehetőségét.

Az Alkotmánybíróság a 8/2015. (IV. 17.) AB határozatában rámutatott, hogy „Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 104. § (1) bekezdése és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 102. § (1) bekezdése alkalmazásakor az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról az ítéletben rendelkezzen.”

Mindkét ítélet végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést büntetést szabott ki velem szemben a bíróság, azonban mindkét ítélet elmulasztotta a régi Btk. 104. § (1) bekezdés rögzített előzetes bírósági mentesítésnek a lehetőségét megvizsgálni. Egyik ítélet sem tért ki arra, hogy az előzetes bírósági mentesítést miért nem látja alkalmazhatónak velem szemben.

Az Alkotmánybíróság a hivatkozott döntésével a bíróságok számára alkotmányos kötelezettséget teremtett, hogy végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabása esetén a bíróságoknak vizsgálnia kell az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, különben a döntésük Alaptörvény-ellenes, mivel az sérti vádlottakat – jelen eseten személyemet – illető tisztességes eljárásához való jogot.

Utalni kívánok a hivatkozott alkotmánybírósági döntés indokolásában kifejtettekre, melynek értelmében a tisztességes eljárásához való jog magában foglalja mint részjogosítvány a hatékony bírói jogvédelem követelményét: „Az Alkotmánybíróság értelmezésében a tisztességes eljárásához fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is. A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat. {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; 8/2011. (II. 18.) AB határozat, ABH 2011, 49, 80–81.} Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog ebből következően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Az alkotmányos előírás ugyanakkor kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot. Irányadó ez a megállapítás mind a bíróság döntésének a tartalmára, mind a döntés alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.”

Az Alkotmánybíróság utal továbbá arra is, hogy „Ha a jogszabályi rendelkezés alkotmányosságát a szabályozásban rejlő jogalkalmazási bizonytalanságok miatt kérdéses, az

Alkotmánybíróság kifejezetten is megállapíthatja az alkotmányos értelmezés tartományát, vagyis meghatározhatja azokat az alkotmányos követelményeket, amelyeknek a norma értelmezéseinek meg kell felelnie. A felhatalmazást ehhez az Abtv. 46. § (3) bekezdése biztosítja. Az Abtv. ezen rendelkezése értelmében az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában határozattal állapíthatja meg azokat, az Alaptörvény szabályozásából eredő és az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató alkotmányos követelményeket, amelyeknek a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkalmazásának meg kell felelnie. Ha tehát a vizsgált jogszabálynak van olyan értelmezése, amely az Alaptörvényből fakadó követelményeknek megfelel, az Alkotmánybíróság a hatályos jog kíméletével jár el, és elkerüli a jogszabályi rendelkezés megsemmisítését. Ilyenkor az Alkotmánybíróság alkotmányos követelménnyel határozza meg azoknak az értelmezéseknek körét, amelyek teljesülése esetén a szabály összhangban van az Alaptörvénnyel. [Lásd részletesebben: 38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256, 266–268.]”

A fentiekben kifejtett indokolás alapján a bírósági döntésekkel kapcsolatban megállapítható, hogy azok az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapvető jogomat sértik, mivel végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabásának esetében nem vizsgálták az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, mint törvényesen alkalmazható kedvezmény.

b2) Az Egri Törvényszék ítéletének [26] pontjában az alábbiakat fogalmazta meg:

„A másodfokú bíróság elutasította az I. rendű vádlott védőjének a lehallgatási anyagok eredetben történő beszerzésére tett indítványát. Egyrészt a már fenti hivatkozott nyomozási bírói határozat is csak a kivonatok felhasználhatóságáról döntött, másrészt a kivonatolt beszélgetések leírtakon túli, teljes terjedelemben történő megismerését semmi nem indokolja, így az sem, hogy voltak olyan részei a beszélgetésnek, amit azért nem sikerült az azt lejegyzőnek leírnia, mert nem volt érthető, kivehető ami elhangzott. Tíz év elteltével az érintett és az ügyben megszólalni hajlandó vádlottak is csak találgatni tudnának az érthetetlen beszélgetés tartalmát érintően. Egyébiránt a kivonatolt és rendelkezésre álló beszélgetések – az érthetetlen részek ismerete nélkül is – visszaadják a beszélgetés tartalmát, azok értékelésére alkalmasak.”

Az Egri Törvényszék ítéletének [29] pontja pedig a következőket tartalmazza:

„Azt, hogy a vádlottak elkövették a terhükre rótt bűncselekményt elsősorban a titkos információgyűjtés során beszerzett adatok, illetve azok ismeretében az elsőfokú bíróság által felsorakoztatott és értékelt egyéb bizonyítékok együttesen minden kétséget kizáróan alátámasztották.”

A bíróságok eljárásuk során nem biztosították a vádlottak számára annak a lehetőségét, hogy a titkos információgyűjtés hanganyaga a birtokukba kerüljön. A bíróságok nemcsak a hanganyag birtoklását nem tették lehetővé, de azt sem, hogy a vádlottak megismerjék a hanganyag tartalmát a bírósági eljárás bizonyítási eljárásának a szakaszában. A bíróságuk ítéletükben ennek ellenére a bűnösséget megalapozó tényállásukat a hanganyagokból készült leiratok tartalmára alapozták.

A bíróságok eljárásával szemben a következő aggályokat lehet megfogalmazni a hanganyag hiányának a tekintetében. Azáltal, hogy a hanganyag nem került az eljárásban beszerzésre a vádlottak nem kerültek abba a helyzetbe, hogy megismerhessék a hanganyag pontos

tartalmát. Valóban készült leirat a hanganyagról, azonban a bírósági eljárás bizonyítási szakában nem nyílt lehetőség arra, hogy a vádlottak vagy a bíróságok meggyőződhesse azokat hanganyagnak való megfeleléséről. A vádlottaknak a hanganyag hiányában lehetősége sem volt arra, hogy a hanganyag és az arról készült leirat vonatkozásában kifejtse az azokkal kapcsolatos védekezésüket. A vádlottaknak és a bíróságoknak sem volt lehetősége arra, hogy ellenőrizhessék a leiratok tartalmát abból a szempontból, hogy a telefonhívások mely személyek között zajlottak, azok valóban a vádlottak-e vagy csak a vádlottak által használt telefonszámok közötti hívásokról van szó.

Itt utalok az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatában foglaltakra: „Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság nem elégedett meg azzal, hogy a védelemhez való jog formálisan biztosítva legyen, hanem egyrészt annak hatékony érvényesülését követelte meg, másrészt kifejezetten kiterjesztette ezt a jogot a terhelt és a védő megfelelő felkészülésére jogai gyakorlására. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság a vádirat tekintetében nem tartotta elegendőnek, hogy „maga a megismerés biztosított”, hanem kifogásolta, hogy a megismerés biztosítása ellenére a korlátozások miatt a „védelemre való felkészülés jelentős mértékben megnehezül”. A határozat leszögezte, hogy a pusztá betekintési joggal szemben „a vádirat 'birtokolása' alapvető fontosságú a tárgyalásra felkészüléshez mind a terhelt, mind a védő számára”. (ABH 1991, 415, 416).”

Az Alkotmánybíróság határozatából kitűnik, hogy a vádlottaknak nemcsak formálisan, hanem hatékonyan kell biztosítani a védelemhez való jogot, amely magában foglalja azt is, hogy az eljárás anyagának teljes körű megismerését kell biztosítani. Ha ez nem teljesül, akkor a védelemre való felkészülés lehetősége jelentős mértékben megnehezül. A vádlottaknak a hanganyag birtoklásának hiányában lehetőségük sem volt arra, hogy a védelemre megfelelően felkészüljenek, a bíróságok pedig a hanganyagról készült leiratok alapján állapították meg a bűnösségüket. Mindezt alátámasztja a hivatkozott AB határozat további indokolása is: „Teljesen egyértelmű, hogy ezek az „eszközök” és „elemek” magukban foglalják az iratok tartalmának megismeréséhez való jogot. Így van ez nemcsak az említett egyezmények gyakorlatában, hanem — mint a Be.-ben is — általában a büntetőeljárás kódexekben is. Az Alkotmánybíróság a hatékonyság és a védelemre való felkészülés biztosításának követelménye miatt már 1991-ben úgy értelmezte az iratbetekintést, hogy az a pusztá megismerésén túl az irat „birtoklását” is magába kell, hogy foglalja.”

A bíróságok a bűnösségemet megállapító döntésükben tehát olyan hanganyagról készült leiratra alapították, amelyet nem ismerhettem meg, mint vádlott. A hanganyagról készült leirat valóságnak való megfelelését a hanganyag rendelkezésre bocsátásának a hiányában a védekezés körében ellenőrizni sem tudtam, arra semmilyen észrevételt nem tudtam a védekezés körében megfogalmazni, ezáltal gyakorlatilag kiüresedett a leirattal szembeni védekezési lehetőségem és jogom, melyet az Alaptörvény biztosít számomra. Nem elhanyagolható az a tény sem, hogy egyébként a bíróságok sem ismerték meg a hanganyagot, kizárólag a leirat alapján hozták meg a bűnösségemet megállapító döntésüket.

A védelemhez való alkotmányos alapjogon túl a hanganyag hiányának egy másik aspektusa, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogom is sérült. A tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványa a fegyverek egyenlősége. A hivatkozott AB határozat kiemeli, hogy „A tisztességes eljárásnak az egyezmény- és alkotmányszövegekben nem nevesített, de általánosan és nem vitatottan elismert eleme a „fegyverek egyenlősége”, amely a büntetőeljárásban azt biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalma

legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson.”

Azáltal, hogy a védelem lehetősége sem volt arra, hogy megismerje a hanganyagot, sérült a fegyverek egyenlőségének elve, mivel a nyomozó hatóságok és az ügyészség abban a helyzetben volt a vádlottakkal és a védelemmel ellentétben, hogy a titkos információgyűjtés hanganyagát megismerhette, az alapján pedig tény- és jogkérdésekben tudott vélemény formálni és állást foglalni. Ez a lehetőség a vádlottak és a védelem számára a hanganyag megismerésének a hiányában kizárt volt. Ezt a kizártságot a bíróság tette véglegessé, amikor elutasította a hanganyag beszerzésére irányuló bizonyítási indítványt.

A fegyverek egyenlőségéből – a védelemhez való joghoz kapcsolódóan – következik az is, hogy a vád, valamint a terhelt és a védő ugyanolyan mértékben ismerhesse meg az eljárás alapját képező adatokat. A már többször idézett AB határozat erre is rámutat: „A másik feltétel, hogy az ügyben releváns adatokat a vád, illetve a terhelt és a védő ugyanolyan teljességben és mélységben ismerhessék meg. Itt érintkezik a fair trial elve a védelemhez való jog hatékonyságának és a védelemre való felkészülés kellő idejének és eszközeinek követelményével.”

A többször idézett AB határozat iratok kapcsán foglalkozott a kérdéssel, azonban hangsúlyozom, hogy a büntetőeljárásokban a titkos információgyűjtés során készült hanganyag ugyanolyan szerepet játszik, mint bármilyen irat, adat, bizonyíték, például egy tanú kihallgatásáról szóló jegyzőkönyv. A hanganyag jelentősége abból a szempontból is kiemelendő, hogy a hanganyag lehet kizárólagosan közvetlen bizonyíték, az arról készült leirat pedig csak közvetett bizonyíték lehet. Ebből következően az eljárásban részt vevő feleknek – így a vádlottaknak is – a titkos információgyűjtésről készült hanganyagból lett volna lehetősége a közvetlen bizonyítékot megismerni és azzal szemben védekezni, azonban a megismerés lehetőségét a bíróság teljes mértékben kizárta, amely által a tisztességes eljáráshoz való jogon belül a fegyverek egyenlőségének elve is sérült a védelemhez való joghoz kapcsolódóan is.

Megjegyzem, hogy a titkos információgyűjtés során beszerzett hanganyag megismerésének korlátozása semmilyen formában nem felel meg az általános alkotmányos alapjog korlátozási mércének sem, melyre az Alkotmánybíróság a határozatában is rámutatott: „Utalt az Alkotmánybíróság azonban arra is, hogy csak a védelemhez való jognak az elkerülhetetlenül szükséges, arányos és a lényeges tartalmat nem érintő korlátozása felel meg az alkotmányosság követelményeinek. (ABH 1991, 418-419)”

Itt hangsúlyozom, hogy az alkotmányjogi panasz nem a bizonyítékok mérlegelésének támadására irányul, hanem egy olyan eljárásjogi körülményre világít rá, amely által az alapjogok sérelme megvalósult. A panasz nem is tudja támadni a bizonyítékok mérlegelését, mivel ahhoz szükséges lett volna, hogy a titkos információgyűjtés során beszerzett hanganyag rendelkezésre álljon, azonban az nem is képezte a bizonyítékok körét, csak az arról készült leirat. Annak tartalmát pedig a hanganyag hiányában támadni sem lehet, ahogy azzal szemben védekezni is képtelenség.

Fentiekből következően a bírósági döntések a védelemhez és a tisztességes eljáráshoz való jogaimat önmagukban, de egymással összefüggésben is megsértették.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, hogy az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Az alkotmányjogi panasszal támadott ítélet végrehajtásának felfüggesztését kezdeményeztem a bíróságon, melyet mellékelek az alkotmányjogi panaszhoz.

b) Ügyvédi vagy kamarai jogtanácsosi meghatalmazás eredeti példánya, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el.

Mellékelem az ügyben eljáró jogi képviselő, a Morvai és Társa Ügyvédi Iroda meghatalmazását.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Nyilatkozom, hogy Abtv. 52. § (5) bekezdése alapján nem járulok hozzá a személyes adataim nyilvánosságra hozatalához.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata

Az alkotmányjogi panaszhoz az ügyben való érintettség alátámasztására mellékelem:

1. az Egri Járásbíróság mint elsőfokú bíróság 12.B.22/2015/84. számú ítéletét;
2. az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.102/2018/44. számú ítéletét.

Kelt: Budapest, 2020. december 30.

 panaszos képviseletében

Morvai és Társa Ügyvédi Iroda